Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

4 päivänä lokakuuta 2018*

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa – Asetus (EY) N:o 44/2001 – Tuomioiden tunnustaminen ja täytäntöönpano siviili- ja kauppaoikeuden alalla – Pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion oikeudessa säädetty määräaika vakuustakavarikkoa tai hukkaamiskieltoa koskevan määräyksen täytäntöönpanolle – Tämän määräajan soveltaminen toisessa jäsenvaltiossa annettuun vakuustakavarikkoa tai hukkaamiskieltoa koskevaan asiakirjaan, joka on julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa

Asiassa C-379/17,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Bundesgerichtshof (liittovaltion ylin tuomioistuin, Saksa) on esittänyt 11.5.2017 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 26.6.2017, saadakseen ennakkoratkaisun menettelyssä, jonka on pannut vireille

Società Immobiliare Al Bosco Srl,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Ilešič sekä tuomarit A. Rosas, C. Toader (esittelevä tuomari), A. Prechal ja E. Jarašiūnas,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Aleksejev,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 11.4.2018 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze, J. Techert ja M. Hellmann,

– Euroopan komissio, asiamiehinään M. Heller ja M. Wilderspin,

kuultuaan julkisasiamiehen 20.6.2018 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 (EYVL 2001, L 12, s. 1) 38 artiklan 1 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty menettelyssä, jonka on pannut vireille Società Immobiliare Al Bosco Srl (jäljempänä Al Bosco) ja jossa vaaditaan Tribunale di Gorizian (Gorizian alioikeus, Italia) Gunter Hoberia vastaan määräämää vakuustakavarikkoa ja hukkaamiskieltoa koskevan määräyksen, jonka Landgericht München (Münchenin alueellinen tuomioistuin, Saksa) on julistanut täytäntöönpanokelpoiseksi Saksassa, täytäntöönpanoa saatavan vakuudeksi kiinteään omaisuuteen myönnetyn kiinnityksen rekisteröinnillä Saksassa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Asetuksen N:o 44/2001 johdanto-osan 2, 6, 10, 16 ja 17 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(2) Eräät tuomioistuimen toimivaltaa ja tuomioiden tunnustamista koskevien kansallisten sääntöjen väliset erot vaikeuttavat sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa. Säännökset, joiden avulla voidaan yhdenmukaistaa tuomioistuimen toimivaltaa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa koskevat säännöt ja yksinkertaistaa muodollisuudet, jotta niissä jäsenvaltioissa annetut tuomiot, joita tämä asetus sitoo, tunnustetaan ja pannaan täytäntöön nopeasti ja yksinkertaisin menettelyin, ovat välttämättömiä.

– –

(6) Siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden vapaan liikkuvuuden tavoitteen saavuttamiseksi on tarpeellista ja asianmukaista, että tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevista säännöistä säädetään velvoittavalla yhteisön säädöksellä, jota sovelletaan sellaisenaan.

– –

(10) Tuomioiden vapaan liikkuvuuden takaamiseksi tuomiot, jotka on annettu sellaisessa jäsenvaltiossa, jota tämä asetus sitoo, on tunnustettava ja pantava täytäntöön muissa jäsenvaltioissa, joita tämä asetus sitoo – –

– –

(16) Keskinäinen luottamus lainkäyttöön edellyttää, että jäsenvaltiossa annettu tuomio tunnustetaan ilman erityistä menettelyä paitsi, jos riidan kohteena on kysymys tuomion tunnustamisesta.

(17) Tämä sama keskinäinen luottamus tekee oikeutetuksi sen, että menettely, jolla jäsenvaltiossa tunnustetaan täytäntöönpanokelpoiseksi toisessa jäsenvaltiossa annettu tuomio, on tehokas ja nopea. Tämän vuoksi tuomion täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisen olisi tapahduttava toimitettujen asiakirjojen muodollisen tarkastuksen jälkeen lähes ilman enempiä toimenpiteitä ja ilman mahdollisuutta, että tuomioistuin ottaa omasta aloitteestaan huomioon tämän asetuksen mukaisia täytäntöönpanon epäämisperusteita.”

4 Kyseisen asetuksen 38 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltiossa annettu ja siellä täytäntöönpanokelpoinen tuomio on pantava täytäntöön toisessa jäsenvaltiossa, kun tuomio asiaan osallisen hakemuksesta on siellä julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi.”

5 Tämän asetuksen 41 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tuomio julistetaan täytäntöönpanokelpoiseksi heti, kun 53 artiklan edellyttämät muodollisuudet on täytetty, suorittamatta 34 ja 35 artiklan mukaista tarkistusta. Asianosaisella, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, ei menettelyn tässä vaiheessa ole oikeutta tulla kuulluksi.”

6 Asetus N:o 44/2001 kumottiin tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1215/2012 (EUVL 2012, L 351, s. 1), jonka 66 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”– – asetusta (EY) N:o 44/2001 sovelletaan edelleen sellaisissa oikeudenkäynneissä annettuihin tuomioihin, jotka on pantu vireille, sellaisiin asiakirjoihin, jotka on laadittu tai rekisteröity virallisina asiakirjoina, ja sellaisiin tuomioistuimessa tehtyihin sovintoihin, jotka on hyväksytty tai tehty ennen 10 päivää tammikuuta 2015 ja jotka kuuluvat kyseisen asetuksen soveltamisalaan.”

Saksan oikeus

7 Saksan siviiliprosessilain (Zivilprozessordnung, jäljempänä ZPO) 929 §, jonka otsikko on ”Täytäntöönpanolauseke; täytäntöönpanon määräaika”, kuuluu täytäntöönpanotoimia koskevan ZPO:n 8 osaston, joka koskee pakkotäytäntöönpanoa, 5 jaksoon, joka koskee vakuustakavarikkoa ja hukkaamiskieltoa sekä turvaamistoimia. Sen 2 ja 3 momentissa säädetään seuraavaa:

”(2) Vakuustakavarikkoa tai hukkaamiskieltoa koskevaa määräystä ei voida panna täytäntöön, jos on kulunut kuukausi siitä päivästä, jona päätös on julistettu tai annettu tiedoksi osapuolelle, jonka pyynnöstä se tehtiin.

(3) Vakuustakavarikkoa tai hukkaamiskieltoa koskeva määräys voidaan panna täytäntöön ennen sen tiedoksiantoa velalliselle. Täytäntöönpano ei kuitenkaan ole pätevä, jos tiedoksiantoa ei tehdä viikon kuluessa täytäntöönpanosta ja ennen tätä varten edellisessä momentissa säädetyn määräajan päättymistä.”

8 ZPO:n 932 §:n otsikko on ”Hukkaamiskiellon täytäntöönpano kiinnityksen rekisteröinnillä” ja siinä säädetään seuraavaa:

”(1) Kiinteän omaisuuden hukkaamiskiellon täytäntöönpano – – tapahtuu rekisteröimällä saatavaa koskeva kiinnitys – –.

– –

(3) Hakemusta kiinnityksen rekisteröimiseksi pidetään 929 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuna hukkaamiskiellon täytäntöönpanona.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

9 Al Boscon, joka on Italian oikeuden mukaan perustettu kiinteistöyhtiö, hakemuksesta Tribunale di Gorizia määräsi 19.11.2013 Gunter Hoberin kiinteää ja irtainta ja aineellista ja aineetonta omaisuutta koskevasta 1 000 000 euron määräisestä vakuustakavarikosta ja hukkaamiskiellosta.

10 Landgericht München julisti tämän vakuustakavarikkoa ja hukkaamiskieltoa koskevan määräyksen asetuksen N:o 44/2001 nojalla Saksassa täytäntöönpanokelpoiseksi 22.8.2014 tekemällään päätöksellä.

11 Al Bosco haki 23.4.2015 velallisen Saksassa sijaitsevaa kiinteää omaisuutta – joka koostui yhteisomistuksessa olevasta asunnosta ja kahdesta autotallipaikasta – koskevan kiinnityksen rekisteröimistä. Amtsgericht München – Grundbuchamt (Münchenin alueellisen tuomioistuimen kiinteistörekisterivirasto, Saksa) hylkäsi rekisteröintihakemuksen.

12 Al Bosco riitautti kyseisen tuomioistuimen päätöksen Oberlandesgericht Münchenissä (Münchenin alueellinen ylioikeus, Saksa). Oberlandesgericht München hylkäsi valituksen sillä perusteella, että ZPO:n 929 §:n 2 momentissa säädetty kuukauden määräaika oli päättynyt. Kyseinen tuomioistuin katsoi nimittäin, että tätä määräaikaa sovelletaan italialaisen tuomioistuimen antaman vakuustakavarikkoa ja hukkaamiskieltoa koskevan asiakirjan täytäntöönpanoon Saksassa, ja se on Saksassa tunnustamisen jälkeen rinnastettavissa saksalaisen tuomioistuimen antamaan vakuustakavarikkoa ja hukkaamiskieltoa koskevaan asiakirjaan. Se katsoi lisäksi, ettei kyseisen säännös koske toisessa jäsenvaltiossa annetun vakuustakavarikkoa ja hukkaamiskieltoa koskevan asiakirjan pätevyyttä vaan sen täytäntöönpanoa, johon sovelletaan lex foria.

13 Al Bosco valitti 15.6.2016 Oberlandesgericht Münchenin tuomiosta. Se väitti valituksessaan, että Italian siviiliprosessilain 675 §:ssä – jonka mukaan määräys, jossa annetaan lupa takavarikkoon tai hukkaamiskieltoon, on tehoton, ellei sitä ole pantu täytäntöön 30 päivän määräajassa sen julistamispäivästä lukien – tarkoitetun vakuustakavarikkoa ja hukkaamiskieltoa koskevan määräyksen täytäntöönpanomääräaikaa on noudatettu, koska kyseiset turvaamistoimet oli toteutettu 30 päivän määräajan kuluessa 19.11.2013 annetun määräyksen antamisesta. Al Bosco väittää, ettei Saksan oikeudessa säädettyä määräaikaa tarvitse noudattaa Italian oikeudessa säädetyn määräajan ohella.

14 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, liittyykö ZPO:n 929 §:n 2 momentin kaltainen kansallinen säännös sellaisen määräyksen, jossa annetaan lupa vakuustakavarikkoon ja hukkaamiskieltoon, täytäntöönpanokelpoisuuteen, joka asetuksen N:o 44/2001 38 artiklan mukaan määräytyy sen jäsenvaltion oikeuden perusteella, jossa tämä määräys on annettu, vai onko kyseistä säännöstä pidettävä toisessa jäsenvaltiossa annetun täytäntöönpanoperusteen varsinaista täytäntöönpanoa koskevana säännöksenä, joka kuuluu lähtökohtaisesti sen jäsenvaltion oikeuden alaan, jossa täytäntöönpanoa on pyydetty.

15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että toisessa jäsenvaltiossa annetun vakuustakavarikkoa tai hukkaamiskieltoa koskevan määräyksen Saksassa toteutettavan pakkotäytäntöönpanon perusteena on kansallinen eksekvatuuripäätös. Jos haetaan saatavan vakuutena olevan kiinnityksen rekisteröintiä, kiinteistörekisterivirasto tutkii Saksan oikeudessa säädetyt pakkotäytäntöönpanon edellytykset itsenäisesti. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan toisen asteen tuomioistuimen ratkaisu oli perusteltu – mitä valituksessa ei ole kiistetty – siltä osin kuin tämä katsoi, että Italiassa määrätty vakuustakavarikko ja hukkaamiskielto vastaavat toiminnallisesti tarkasteltuna Saksan oikeudessa säädettyä vakuustakavarikkoa ja hukkaamiskieltoa koskevaa perustetta, joka ZPO:n 932 §:n mukaan pannaan täytäntöön hakemuksella kiinnityksen rekisteröimiseksi. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan käsiteltävässä tapauksessa sovelletaan siis saksalaisissa säännöksissä ja erityisesti ZPO:n 929 §:n 2 momentissa säädettyjä vakuustakavarikkoa tai hukkaamiskieltoa koskevan perusteen täytäntöönpanoedellytyksiä.

16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa, että kun ZPO:n 929 §:n 2 momentissa säädetty määräaika on päättynyt, vakuustakavarikkoa tai hukkaamiskieltoa koskevaa määräystä ei voida enää panna täytäntöön. Kyseinen tuomioistuin täsmentää tältä osin, että kun tätä määräaikaa sovelletaan muissa jäsenvaltioissa annettuihin päätöksiin, määräajan lasketaan alkavan eksekvatuuripäätöksen tiedoksi antamisesta velkojalle. Kyseisen säännöksen tarkoituksena on erityisesti suojata velallista estämällä se, että välitoimia koskevan summaarisen menettelyn seurauksena tehdyt ratkaisut pysyisivät täytäntöönpanokelpoisina varsin pitkän ajan huolimatta tilanteessa mahdollisesti tapahtuvista muutoksista.

17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että yhtäältä oikeusteknisesti tarkasteltuna täytäntöönpanon määräaika kuuluu asiaa käsittelevässä tuomioistuimessa sovellettavan kansallisen lainsäädännön alaan eikä siihen sovelleta asetusta N:o 44/2001, kuten oikeuskäytännöstä ilmenee (tuomio 3.10.1985, Capelloni ja Aquilini, C-119/84, EU:C:1985:388, 16 kohta; tuomio 29.4.1999, Coursier, C-267/97, EU:C:1999:213, 28 kohta ja tuomio 28.4.2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, 69 kohta). Toisaalta tämä määräaika johtaa sen mukaan siihen, että perusteen täytäntöönpanokelpoisuus päättyy tietyn ajanjakson kuluttua. Sillä on näin ollen viime kädessä sama vaikutus kuin kyseisen täytäntöönpanoperusteen pätemättömäksi toteamisella muutoksenhakumenettelyssä. Tästä seuraa, että saman määräajan soveltaminen toisessa jäsenvaltiossa annettuun vakuustakavarikkoa tai hukkaamiskieltoa koskevaan määräykseen saattaa olla ristiriidassa sen oikeuskäytännön kanssa, jonka mukaan täytäntöönpanojäsenvaltion menettelysääntöjen soveltaminen ei saa haitata asetuksen N:o 44/2001 tehokasta vaikutusta tekemällä tyhjiksi periaatteet, joista tässä asetuksessa säädetään (tuomio 3.10.1985, Capelloni ja Aquilini, C-119/84, EU:C:1985:388, 21 kohta ja tuomio 28.4.2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, 69 kohta).

18 Kyseinen tuomioistuin toteaa lopuksi, ettei kansallisessa oikeuskäytännössä ja oikeuskirjallisuudessa vallitse yksimielisyyttä ZPO:n 929 §:n 2 momentin ulottuvuudesta. Tietyt saksalaiset tuomioistuimet ovat katsoneet, että tämä säännös koskee vakuustakavarikkoa tai hukkaamiskieltoa koskevan määräyksen täytäntöönpanokelpoisuutta ja että sitä voidaan soveltaa ainoastaan Saksassa annettuihin vakuustakavarikkoa tai hukkaamiskieltoa koskeviin asiakirjoihin, kun taas toisten tuomioistuinten mukaan kyseistä säännöstä sovelletaan myös muissa jäsenvaltioissa annettuihin vakuustakavarikkoa tai hukkaamiskieltoa koskeviin asiakirjoihin, jotka on julistettu täytäntöönpanokelpoisiksi Saksassa. Toisen asteen tuomioistuin on katsonut, että on tutkittava sekä alkuperäjäsenvaltion oikeudessa eksekvatuurimenettelyn yhteydessä säädetyn määräajan että pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion oikeudessa säädetyn varsinaista täytäntöönpanoa koskevaa määräajan noudattamista.

19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa lisäksi oikeusvertailevana näkökohtana, että Espanjan Tribunal Supremo (ylin tuomioistuin, Espanja) katsoo, että Espanjan siviiliprosessilain (Ley de Enjuiciamiento Civil) 518 §:ssä säädettyä, muun muassa tuomioistuinratkaisuihin sovellettavaa viiden vuoden täytäntöönpanomääräaikaa on sovellettava myös sellaisiin muissa jäsenvaltioissa annettuihin ratkaisuihin, jotka on oletettavasti julistettu Espanjassa täytäntöönpanokelpoisiksi asetuksen N:o 44/2001 38 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen nojalla.

20 Tässä tilanteessa Bundesgerichtshof (liittovaltion ylin tuomioistuin, Saksa) päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko asetuksen N:o 44/2001 38 artiklan 1 kohdan kanssa yhteensopivaa se, että täytäntöönpanovaltion lainsäädännössä säädettyä määräaikaa, jonka perusteella täytäntöönpanoperuste ei ole enää täytäntöönpanokelpoinen tietyn ajanjakson päätyttyä, sovelletaan myös toiminnallisesti siihen rinnastettavissa olevaan täytäntöönpanoperusteeseen, joka on annettu toisessa jäsenvaltiossa ja joka on tunnustettu ja julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi täytäntöönpanovaltiossa?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

21 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään lähinnä, onko asetuksen N:o 44/2001 38 artiklaa tulkittava siten, että se on esteenä sille, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaista kansallista lainsäädäntöä, jossa säädetään määräajasta vakuustakavarikkoa tai hukkaamiskieltoa koskevan määräyksen täytäntöönpanolle, sovelletaan silloin, kun tällainen määräys on annettu toisessa jäsenvaltiossa ja julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa.

22 Aluksi on muistutettava, että asetuksen N:o 1215/2012 66 artiklan 2 kohdan nojalla asetusta N:o 44/2001 sovelletaan edelleen sellaisissa oikeudenkäynneissä annettuihin tuomioihin, jotka on pantu vireille ennen 10.1.2015 ja jotka kuuluvat kyseisen asetuksen soveltamisalaan. Näin on nyt käsiteltävässä tapauksessa Saksassa 22.8.2014 tehdyn päätöksen osalta, jolla julistettiin täytäntöönpanokelpoiseksi Italiassa vakuustakavarikosta ja hukkaamiskiellosta annettu määräys.

23 Asetuksen N:o 44/2001 38 artiklan 1 kohdan sanamuodosta ilmenee, että jossakin jäsenvaltiossa annettu ja siellä täytäntöönpanokelpoinen tuomio on pantava täytäntöön toisessa jäsenvaltiossa, kun tuomio asiaan osallisen hakemuksesta on siellä julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi.

24 Kuten asetuksen N:o 44/2001 41 artiklasta ilmenee, pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion viranomaisten on tutkittava toisessa jäsenvaltiossa annetun ratkaisun täytäntöönpanokelpoisuuden toteamiseksi pelkästään muodollisesti kyseisen asetuksen 53 artiklan mukaisesti edellytetyt asiakirjat (ks. vastaavasti tuomio 13.10.2011, Prism Investments, C-139/10, EU:C:2011:653, 28–30 kohta).

25 Tutkinnan suppeus on perusteltavissa sillä, ettei eksekvatuurimenettelyn tarkoituksena ole uuden oikeudenkäynnin aloittaminen vaan pikemminkin jäsenvaltioiden lainkäyttöön kohdistuvaan keskinäiseen luottamukseen perustuva suostuminen siihen, että muun jäsenvaltion kuin pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuimen antama ratkaisu pannaan täytäntöön viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa saattamalla se kyseisen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen piiriin. Muussa jäsenvaltiossa kuin pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa annettu ratkaisu voi siten tämän menettelyn ansiosta saada pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa kansallisen täytäntöönpanoperusteen oikeusvaikutukset (tuomio 13.10.2011, Prism Investments, C-139/10, EU:C:2011:653, 31 kohta).

26 On myös muistutettava, että asetuksessa N:o 44/2001 säädetään ainoastaan muun jäsenvaltion kuin pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion tuomioistuimien antamien täytäntöönpanoperusteiden eksekvatuurimenettelystä, ei varsinaisesta täytäntöönpanosta, johon sovelletaan yhä asiaa käsittelevässä tuomioistuimessa sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä, mutta pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion menettelysääntöjen soveltaminen täytäntöönpanon yhteydessä ei saa haitata kyseisessä asetuksessa eksekvatuurin osalta säädetyn järjestelmän tehokasta vaikutusta tekemällä tyhjiksi asiaa koskevat periaatteet, joista asetuksessa itsessään säädetään joko nimenomaisesti tai implisiittisesti (tuomio 28.4.2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, 69 kohta).

27 Näin ollen on ensiksi määritettävä, liittyykö ZPO:n 929 §:n 2 momentissa säädetty määräaika muun jäsenvaltion kuin pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuimen antaman määräyksen, jossa annetaan lupa vakuustakavarikkoon tai hukkaamiskieltoon, täytäntöönpanokelpoisuuteen vai sen varsinaiseen täytäntöönpanoon.

28 Tältä osin on muistutettava, että eksekvatuurimenettelyn kohteena on muussa jäsenvaltiossa annetun ratkaisun vaikutusten tunnustaminen pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa. Tunnustaminen kohdistuu kyseisen ratkaisun erityispiirteisiin, eikä tällöin oteta huomioon tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka koskevat ratkaisun mukaisten velvoitteiden täyttämistä (tuomio 13.10.2011, Prism Investments, C-139/10, EU:C:2011:653, 39 kohta).

29 Nyt käsiteltävässä tapauksessa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että Tribunale di Gorizian antama vakuustakavarikkoa ja hukkaamiskieltoa koskeva määräys on julistettu Saksassa täytäntöönpanokelpoiseksi eksekvatuurisääntöjen mukaisesti.

30 Saksan oikeuden säännöksistä ja erityisesti ZPO:n 932 §:n 1 momentista seuraa, että kiinteän omaisuuden hukkaamiskiellon täytäntöönpano tapahtuu saatavan vakuutena olevan kiinnityksen rekisteröimisellä kiinteistörekisteriin. Lisäksi hukkaamiskieltoa koskevaa määräystä ei saa panna täytäntöön ZPO:n 929 §:n 2 momentissa säädetyn määräajan päättymisen jälkeen. Kuten ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, kyseisellä täytäntöönpanomääräajalla rajoitetaan hukkaamiskieltoa koskevan määräyksen pakkotäytäntöönpanoa mutta ei sen pätevyyttä.

31 Sekä saatavan vakuutena olevan kiinnityksen rekisteröinti kiinteistörekisterivirastossa että tämän rekisteröinnin toteuttamiseen sovellettava määräaika kuuluvat pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen, muun jäsenvaltion kuin pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuimen antaman sellaisen määräyksen täytäntöönpanoon, jossa annetaan lupa hukkaamiskieltoon ja josta on pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa tapahtuneen tunnustamisen kautta tullut täytäntöönpanokelpoinen. Ne kuuluvat siten Saksan oikeudessa määräysten, joissa annetaan lupa vakuustakavarikkoon tai hukkaamiskieltoon, täytäntöönpanon osalta säädettyihin menettelysääntöihin.

32 Sillä seikalla, että ZPO:n 929 §:n 2 momentissa säädetyn kaltaisen täytäntöönpanomääräajan soveltaminen merkitsee muun jäsenvaltion kuin pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuimen antaman ratkaisun täytäntöönpanovaikutusten ajallista rajoittamista, ei voida saattaa kyseenalaiseksi tulkintaa, jonka mukaan kyseinen määräaika kuuluu varsinaiseen täytäntöönpanovaiheeseen.

33 Koska unionin lainsäätäjä ei ole yhtenäistänyt muun jäsenvaltion kuin pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuimen antaman ratkaisun, joka on täytäntöönpanokelpoinen tässä vastaanottavassa jäsenvaltiossa, varsinaista täytäntöönpanoa, siihen sovelletaan pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion täytäntöönpanoa koskevia sääntöjä.

34 On erityisesti todettava, että koska asetuksessa N:o 44/2001 ei ole säädetty muun jäsenvaltion kuin pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuimen antaman ratkaisun täytäntöönpanoa koskevia sääntöjä, vastaanottava jäsenvaltio voi vapaasti säätää oikeusjärjestyksessään määräajan soveltamisesta tällaisten ratkaisujen, jotka on pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa tunnustettu ja julistettu täytäntöönpanokelpoisiksi, täytäntöönpanolle.

35 Tältä osin vakiintuneesta oikeuskäytännöstä nimittäin ilmenee, että kun ratkaisu on saatettu pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion oikeusjärjestyksen piiriin, täytäntöönpanoa koskevia kyseisen jäsenvaltion kansallisia oikeussääntöjä sovelletaan samalla tavalla kuin kansallisten tuomioistuinten antamiin ratkaisuihin (tuomio 13.10.2011, Prism Investments, C-139/10, EU:C:2011:653, 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

36 Sovellettavaksi tulevat ainoastaan pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion menettelysäännökset. Pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuinten ei nimittäin tarvitse soveltaa sellaisia mahdollisia alkuperäjäsenvaltion kansallisen oikeuden säännöksiä, joissa säädetään alkuperäjäsenvaltion tuomioistuinten antamien ratkaisujen täytäntöönpanolle eri määräaikoja kuin pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion oikeudessa säädetyt määräajat.

37 Tätä tulkintaa tukee asetuksen N:o 1215/2012 johdanto-osan 26 perustelukappale, kun sitä luetaan yhdessä kyseisen asetuksen 39 artiklan kanssa, jolla asetukseen on sisällytetty edellä 35 kohdassa lainattu oikeuskäytäntö; kyseisen perustelukappaleen mukaan jäsenvaltioiden tuomioistuinten antamia ratkaisuja on käsiteltävä niin kuin ne olisi annettu vastaanottavassa jäsenvaltiossa.

38 Laajemmasta systeemisestä näkökulmasta tarkasteltuna on huomattava, että mainittua tulkintaa tukee myös eurooppalaisen tilivarojen turvaamismääräysmenettelyn käyttöön ottamisesta rajat ylittävää velkojen perintää varten siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa 15.5.2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 655/2014 (EUVL 2014, L 189, s. 59) 23 artikla, jonka mukaan turvaamismääräykset pannaan täytäntöön vastaavien kansallisten määräysten täytäntöönpanoon täytäntöönpanojäsenvaltiossa sovellettavien menettelyjen mukaisesti.

39 Tätä tulkintaa ei voida saattaa kyseenalaiseksi sillä seikalla, että siitä, ettei hakija noudata ZPO:n 929 §:n 2 momentissa säädettyä määräaikaa, seuraa, että muun jäsenvaltion kuin pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuimen antamaa määräystä, jossa annetaan lupa vakuustakavarikkoon tai hukkaamiskieltoon, ei enää voida panna täytäntöön saatavan vakuutena olevan kiinnityksen rekisteröinnillä pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion kiinteistörekisterivirastossa, kun taas mainittu päätös on alkuperäjäsenvaltiossa yhä täytäntöönpanokelpoinen.

40 Vaikka tunnustamisesta on lähtökohtaisesti seurattava se, että ratkaisuilla on sama sitovuus ja tehokkuus kuin niillä on jäsenvaltiossa, jossa ne on annettu, ratkaisulle ei ole sitä täytäntöön pantaessa mitään syytä antaa vaikutuksia, joita suoraan pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa annetulla vastaavantyyppisellä ratkaisulla ei olisi (ks. vastaavasti tuomio 13.10.2011, Prism Investments, C-139/10, EU:C:2011:653, 38 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

41 On todettava, että ZPO:n 929 §:n 2 momentissa säädetyn kaltaisen määräajan soveltaminen vastaa edellisessä kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä seuraavia vaatimuksia.

42 Yhtäältä sen jälkeen, kun pääasiassa kyseessä olevan italialaisen tuomioistuimen antaman määräyksen kaltainen jäsenvaltion tuomioistuimen antama määräys, jossa annetaan lupa vakuustakavarikkoon ja hukkaamiskieltoon, on julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi Saksassa, sillä on tässä jäsenvaltiossa sama sitovuus ja tehokkuus kuin alkuperäjäsenvaltiossa. Toisaalta ZPO:n 929 §:n 2 momentissa säädetyn määräajan soveltamatta jättäminen samantyyppisiin ratkaisuihin pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa johtaisi siihen, että muun jäsenvaltion kuin Saksan liittotasavallan tuomioistuimen antamilla määräyksillä, joissa annetaan lupa vakuustakavarikkoon tai hukkaamiskieltoon, olisi niiden täytäntöönpanokelpoiseksi tunnustamisen jälkeen erilaiset vaikutukset kuin kansallisessa oikeudessa annetaan kansallisen tuomioistuinten sellaisille määräyksille, joissa annetaan lupa vakuustakavarikkoon tai hukkaamiskieltoon, ja ne voitaisiin erityisesti panna täytäntöön ilman ajallisia rajoituksia tai suhteettoman paljon pidemmän määräajan kuluessa kuin kansalliset ratkaisut.

43 Lisäksi sellainen tulkinta, jonka mukaan vakuustakavarikkoa tai hukkaamiskieltoa koskevien määräysten täytäntöönpanolle säädetty määräaika liittyy ratkaisujen täytäntöönpanokelpoisuuteen, johon sovelletaan alkuperäjäsenvaltion prosessioikeutta, ja muun jäsenvaltion kuin pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuimen antamiin määräyksiin, joissa annetaan lupa vakuustakavarikkoon tai hukkaamiskieltoon ja jotka ovat täytäntöönpanokelpoisia pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa, sovellettaisiin siten alkuperäjäsenvaltion prosessioikeudessa mahdollisesti säädettyä täytäntöönpanomääräaikaa, merkitsisi kohtuutonta taakkaa täytäntöönpanon toteuttamiseen toimivaltaisille viranomaisille. Kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa ennakkoratkaisupyynnössään, kiinteistörekisterin pitämisestä vastaava Saksan viranomainen ei voi nyt käsiteltävässä tapauksessa ratkaista sitä, säädetäänkö sen jäsenvaltion, jossa vakuustakavarikkoa tai hukkaamiskieltoa koskeva määräys on annettu, oikeudessa täytäntöönpanomääräajasta, tai vahvistaa täytäntöönpanoa koskevia sääntöjä, eikä se myöskään voi soveltaa kyseisen jäsenvaltion oikeutta.

44 Kuten edeltä 26 kohdasta ilmenee, on toiseksi tutkittava, voiko pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion menettelysääntöjen soveltaminen täytäntöönpanon yhteydessä haitata asetuksessa N:o 44/2001 säädetyn järjestelmän tehokasta vaikutusta.

45 Asetuksen N:o 44/2001 tavoitteiden osalta sen johdanto-osan 2, 6, 16 ja 17 perustelukappaleesta ilmenee, että asetuksella pyritään takaamaan jäsenvaltioissa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden vapaa liikkuvuus yksinkertaistamalla muodollisuudet, jotta tuomiot tunnustetaan ja pannaan täytäntöön nopeasti ja yksinkertaisin menettelyin (tuomio 7.7.2016, Lebek, C-70/15, EU:C:2016:524, 33 kohta).

46 Tätä tavoitetta ei kuitenkaan voida saavuttaa tekemällä tyhjäksi toinen merkittävä periaate eli kiinteistörekisterin merkintöjen oikeusvarmuutta koskeva periaate, jolla suojataan sekä tähän rekisteriin kirjattujen oikeuksien haltijoita että kolmansia.

47 Tällainen täytäntöönpanon ajallinen rajoittaminen on perusteltua myös hukkaamiskieltoa ja vakuustakavarikkoa koskevan menettelyn väliaikaisen luonteen perusteella, sillä siihen yleisesti ottaen sovelletaan kiireellisyyttä koskevaa edellytystä sellaisen saatavan maksamisen takaamiseksi, jonka periminen vaikuttaa uhatulta. Valtaosa jäsenvaltioista jakaa tämän näkemyksen saatavien perimisen oikeusvarmuuden turvaamiseksi.

48 Kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, tämän täytäntöönpanon ajallisen rajoittamisen tarkoituksena on estää se, että summaarisen menettelyn seurauksena tehdyt ratkaisut pysyisivät täytäntöönpanokelpoisina pitkän ajan ja tilanteessa mahdollisesti tapahtuvista muutoksista huolimatta.

49 ZPO:n 929 §:n 2 momentissa määräyksille, joissa annetaan lupa vakuustakavarikkoon tai hukkaamiskieltoon, säädetyn täytäntöönpanomääräajan kaltainen määräaika ei myöskään haittaa asetuksen N:o 44/2001 tehokasta vaikutusta, kun otetaan huomioon, että muussa jäsenvaltiossa kuin Saksan liittotasavallassa annetut ratkaisut lähtökohtaisesti tunnustetaan ja julistetaan täytäntöönpanokelpoisiksi viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa ja tuomioistuinratkaisujen vapaan liikkuvuuden turvaamista koskevaa tavoitetta siten kunnioitetaan. Tämä määräaika, jota sovelletaan menettelysääntönä vakuustakavarikkoa ja hukkaamiskieltoa koskevien määräysten täytäntöönpanoon vastaanottavan jäsenvaltion oikeuden mukaisesti, on edellytys täytäntöönpanokelpoisen perusteen täytäntöönpanolle.

50 Vakuustakavarikkoa tai hukkaamiskieltoa koskevan määräyksen – mukaan lukien muiden jäsenvaltioiden kuin pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuinten antamat määräykset – täytäntöönpanolle täten asetettu kuukauden määräaika, joka lasketaan siitä ajankohdasta lukien, jolloin eksekvatuuripäätös on annettu velkojalle tiedoksi, ei merkitse todellista riskiä siitä, ettei velkoja voisi panna täytäntöön sellaista muussa jäsenvaltiossa kuin pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa annettua vakuustakavarikkoa tai hukkaamiskieltoa koskevaa määräystä, joka on täytäntöönpanokelpoinen.

51 Kaikesta edellä todetusta seuraa, että esitettyyn kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 44/2001 38 artiklaa on tulkittava siten, ettei se ole esteenä sille, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaista jäsenvaltion lainsäädäntöä, jossa säädetään määräajasta vakuustakavarikkoa tai hukkaamiskieltoa koskevan määräyksen täytäntöönpanolle, sovelletaan silloin, kun tällainen määräys on annettu toisessa jäsenvaltiossa ja julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa.

Oikeudenkäyntikulut

52 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 38 artiklaa on tulkittava siten, ettei se ole esteenä sille, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaista jäsenvaltion lainsäädäntöä, jossa säädetään määräajasta vakuustakavarikkoa tai hukkaamiskieltoa koskevan määräyksen täytäntöönpanolle, sovelletaan silloin, kun tällainen määräys on annettu toisessa jäsenvaltiossa ja julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa.

Allekirjoitukset